

PARISH INFORMATION / ПАРАФІЯЛЬНІ ІНФОРМАЦІЇ:

Join Our Parish Family!

To register in the parish as a member, please see Father Gene about a membership form.

We appreciate your participation in our parish life and welcome your support.

Church School Begins: First class will be on **September 27**. We will bless the children's **Backpacks at the end of the service this Sunday**.

THE SACRAMENTS / ТАЇНСТВО

BAPTISMS/ХРЕЩЕННЯ: Please contact Fr. Gene to arrange a day and time. Контактуйтеся з о. Євгеном.

WEDDINGS/ВІНЧАННЯ: Please contact Fr. Gene to make arrangements **at least 10 months prior** to the intended date. Контактуйтеся з о. Євгеном.

CATECHISM FOR ADULTS/КАТЕХІЗМ ДЛЯ ДОРОСЛИХ: Adults wishing to enter the Orthodox Faith partake in a catechism program. It begins during Great Lent and ends on Pascha. Please contact Fr. Gene for more information. Контактуйтеся з о. Євгеном.

FIRST CONFESSION/ПЕРША СПОВІДЬ:

Children are prepared during Great Lent to receive their first Confession on Lazarus Saturday/Palm Sunday. Діти готуються під час Великого Посту

ANOINTING OF THE SICK/HOLY

COMMUNION FOR THE SICK/ ЄЛЕЙО-

ПОМАЗАННЯ/ПРИЧАСТЯ ХВОРИХ:

Please contact Fr. Gene to arrange a visit: 204-336-0996. Контактуйтеся з о. Євгеном.

Divine Liturgy: Sunday - 10:00 am; Feast Days - 9:30 am

Божественна Літургія: В неділю о 10,00 год.; В празничні дні о 09,30 год.

Vespers: Saturday- 5:00pm & Weekdays-5:30 pm.

Вечірня: В суботу-17:00 і під час тижні-17,30 год.

Confessions: After Vespers; Until 10 mins. before Divine Liturgy;

You may also arrange to confess your sins on any other day by appointment with the parish priest.

Сповідь: Сповідатися можна після Вечірні; до 10 хв. перед Літургією, а також в будь-який інший день за домовленістю із священником.

Holy Communion: Only baptized and/or chrismated Orthodox Christians may receive Holy Communion. If you are an Orthodox Christian and you have prepared yourself through prayer, fasting and confession, you may come forward to receive. If you have any questions, please contact Fr. Gene. *Тільки православні християни можуть приймати причастя у нашій церкві, і тільки з молитвою, постом і сповіддю.*

COFFEE HOUR following the Divine Liturgy in the Auditorium

БРАТЕРСЬКА ЗУСТРІЧ ПРИ КАВІ після

Божественної Літургії в Авдиторії:

Coffee Fellowship: September 27

Please come and share some "coffee and conversation" with your fellow parishioners!

Усіх ласкаво просимо на каву, для спілкування з своїми знайомими прихожанами!

Birthdays, Anniversaries, Birth, Wedding,

ETC. Announcements

are acknowledged on the last Sunday of the Month. Please notify our Cathedral Office so that we can include you in our greetings.

Meetings:

Parish Council: October 22 @ 7pm

Pre-authorized Payments: You can now make your donations by pre-authorized debits directly from your account. Please see **OUR TREASURER** about setting this up. God bless you for your gifts.

OFFICE HOURS:

Holy Trinity Office Hours are:

Monday: 9 am - 3 pm

(Secretary)

Fr. Gene- Wednesday- 10am - 2pm

Thursday: by appointment

STOP BY TO PRAY, TO

CONSULT, FOR

COUNSEL OR EVEN

JUST FOR COFFEE AND

CONVERSATION!

КАТЕДРАЛЬНА ЛАМПАДА THE CATHEDRAL LANTERN

27 SEPTEMBER / ВЕРЕСЕНЬ 2015

Українська Православна Митрополіча Катедрa Пресвятої Тройці

Holy Trinity Ukrainian Orthodox Metropolitan Cathedral

1175 Main Street * Winnipeg, MB * R2W 3S4 1175 Майн вулиця, Вінніпер Манітоба R2W 3S4

204-582-8946 (Телефон/Church Office) * 204-582-4659 (Факс/Fax) * 204-582-7345

(Авдиторія/Auditorium) * 204-582-1018 (Музей/Museum)

Email: office@htuomc.org Website: htuomc.org Facebook: www.facebook.com/HTUOMC

Предстоятель катедрі – Presiding Hierarch of the Cathedral:

Високопреосвященніший Митрополит Юрій, Архиепископ Вінніперу

і Середньої Єпархії, Митрополит всієї Канади

His Eminence Metropolitan Yurij,

Archbishop of Winnipeg & the Central Eparchy, Metropolitan of All Canada

71 Uxbridge Rd. N., Winnipeg, MB R2G 1Z7,

Telephone (Eparchial Office): 204-669-3654; email: metuocc@mymts.net

PASTOR: Rev. Fr. Eugene (Gene) Maximiuk - ПАРОХ: Ієрей Євген Максим'юк

76 Weinberg Rd, Winnipeg, MB R2V 1M8

Telephone: (Home) 204-336-0996; (Office) 204-582-8946; (Cell) 204-880-0358

email: molze@mymts.net

ATTACHED CLERGY: Rev. Fr. Deacon Robert Hladiuk-Диякон Богдан Гладюк

THE CATHEDRAL FAMILY

CATHEDRAL PARISH COUNCIL: Dr. Gregory Palaschuk—President

Res: 338-5301 Bus: 582-8946

BROTHERHOOD: Taras Monastyrski Res: 661-1125 Bus: 582-8946

SISTERHOOD: Iris Demianiw Res: 633-0971 Bus: 582-8946

CHURCH /SUNDAY/ SCHOOL: Pat Bugera

OUTREACH COMMITTEE: Steve Hinkewich Res.: 667-5720 Bus: 582-8946

CATHEDRAL CHOIR: Elaine Salamon Res: 269-5322 Bus: 582-8946

SENIORS' GOLDEN AGE CLUB: Taras Monastyrski Res: 661-1125 Bus: 582-8946

UKRAINIAN MUSEUM OF CANADA-Winnipeg Collection: Margaret Pestrak

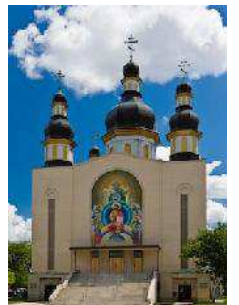
Res:334-5267 Bus: 582-1018

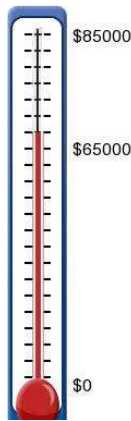
JUNIOR CYMK—U.O.Y. Advisors: Michelle Kowalchuk Res: 663-2994

U. S. R.L.—TYC WINNIPEG BRANCH: Maurice Bugera—President Res: 694-9639 Bus: 582-8946

UWAC—LESIA UKRAINKA BRANCH: Carol Kowalchuk—President Res:489-2449 Bus: 582-1018

ORDER OF ST. ANDREW-WINNIPEG CHAPTER: Walter Manulak Res: 222-3022 Bus: 582-8946

SUPPORT HOLY TRINITY'S PARKING LOT Re-PAVEMENT PROJECT

NEW TOTAL: \$65,000

Our Parking lot is finished and looks great. It has also come in under budget. Now we need to finish paying it off. If you have not made a donation or wish to make a further donation, we thank you. May God bless you for your generosity.

Respectfully—Your Cathedral Parish Council

Donations can be made locally to our **Parish Council Treasurer** or sent to: **Holy Trinity Ukrainian Orthodox Metropolitan Cathedral 1175 Main Street, Winnipeg, MB R2W 3S4**

The Ukrainian Canadian Congress-Manitoba Provincial Council and the Order of St. Andrew invites the public to a **NDP CANDIDATES FORUM**. The candidates making presentations will be **Suzanne Hrynyk, Elmwood-St.Paul, and Daniel Blaikie, Elwood-Transcona**. The candidates will discuss the NDP policy on events regarding "Refugees Issues in a Multicultural Canada". The **NDP FORUM** will take place at the **Ukrainian Orthodox Metropolitan Cathedral of the Holy Trinity Auditorium**, 1175 Main Street, on **Sunday, October 11, 2015, at 12:00 noon**. **Everyone is welcome.**

Busy Hands Perogy Work Bee: October 28-30. **ALL are welcome to join our team to make perogies & enjoy fellowship, with coffee and lunch provided! NEW VOLUNTEERS WELCOME TO JOIN THE FUN! (Training provided)**
Monthly All You Can Eat Perogy Luncheon: Friday, October 30, 2015 - 11:30 AM - 2:00 PM.

NOVEMBER 20TH PARISH BUD, SPUD AND STEAK FUNDRAISER at The Oak-Canad Inns Transcona. Tickets 20\$. See Iris, Lida or Joan for tickets. Silent Auction.

ARE YOU INTERESTED IN USHERING OR READING THE EPISTLE???

We are looking for volunteers to Usher at Divine Liturgies on Sundays at 10am. Please call Fr. Gene at 204-336-0996 for more information, or to volunteer. We are also seeking volunteers to read the Epistle at Divine Liturgies either in Ukrainian or English. Please call Fr. Gene for more information, or to volunteer. Thank You.

A **Collection Bin for Winnipeg Harvest** has been set up at the back of the church. We will collect till Thanksgiving and then deliver the canned and dry food items at that time. Please bring items to church with you over the next Sunday's. God bless your generosity. After Thanksgiving we will begin another project to help the homeless and this will be our **Christmas project**. Details will be given after Thanksgiving.

UPCOMING SERVICES:

OCTOBER/ ЖОВТЕНЬ 2015

- THURSDAY, OCTOBER 1 – OBIDNYTSYA at Holy Family Personal Care Home – 10:00 ран.
- SATURDAY, OCTOBER 3 – VESPERS – 5:00PM/ Субота, 3 жовтня - Вечірня - 5:00 вечора
- SUNDAY, OCTOBER 4 – DIVINE LITURGY – 10:00AM/ Неділя, 4 жовтня - Божественна літургія - 10:00 ран.
- SATURDAY, OCTOBER 10 – VESPERS – 5:00PM/ Суботу, 10 жовтня - Вечірня - 5:00 вечора
- SUNDAY, OCTOBER 11 – DIVINE LITURGY – 10:00AM/ Неділя, 11 жовтня - Божественна літургія - 10:00 ран.
- TUESDAY, OCTOBER 13 – VESPERS – 5:30PM/ Вівторок, 13 жовтня - Вечірня - 5:30 вечора
- WEDNESDAY, OCTOBER 14 – PROTECTION OF THE MOTHER OF GOD: DIVINE LITURGY – 9:30AM/
Середа, 14 жовтня - Покрова Божої Матері: Божественна Літургія - 9:30 ран.
- SATURDAY, OCTOBER 17 – VESPERS – 5:00PM/ Субота, 17 жовтня - Вечірні - 5:00 вечора
- SUNDAY, OCTOBER 18 – DIVINE LITURGY – 10:00AM/ Неділя, 18 жовтня - Божественна літургія - 10:00 ран.
- SATURDAY, OCTOBER 24 – VESPERS – 5:00PM/ Субота, 24 жовтня - Вечірня - 5:00 вечора
- SUNDAY, OCTOBER 25 – DIVINE LITURGY – 10:00AM/ Неділя, 25 жовтня - Божественна літургія - 10:00 ран.
- TUESDAY, OCTOBER 27 – OBIDNYTSYA at Maples Personal Care Home – 10:00 ран.
- FRIDAY, OCTOBER 30 / П'ятниця, 30 жовтня – Молебень або Акафист- 5:30pm/веч.
- SATURDAY, OCTOBER 31 – VESPERS – 5:00PM/ Субота, 31 жовтня - Вечірня - 5:00 вечора
- TUESDAY, SEPTEMBER 29 – OBIDNYTSYA at Maples Personal Care Home – 10:00 AM

CLERGY VISITATION: If you are aware of anyone ill, at home or in the hospital, or who simply would appreciate a visit from our clergy, please inform our parish priest. We need to keep in touch with all of our members & a vital part of this specific ministry is **YOUR HELP** - please keep us informed. **GOD BLESS YOU AND THANK YOU. СПАСИ ВАС ГОСПОДИ!**

UWAC-Lesia Ukrainka Branch: Next Meetings: **Oct.4; Nov.1; Dec.6 - after Church.**
ТУС-Ukrainian Self-Reliance Association of Canada: 3rd Thursday of each month-7pm
Order of St. Andrew-Winnipeg Branch: September 10th at 7pm. Church Auditorium
Helping Hands: To be announced
Seniors' Golden Age Club: Wednesdays from October to May.

The First Orthodox Christian

Leif Eriksson was the first Orthodox Christian in America

by Abbot Tryphon

Most people are aware that the Norse explorer Leif Eriksson was the first European to reach America, some 500 years before Christopher Columbus, but very few know he arrived as part of a Christian mission. Fewer still realize Leif Eriksson was an Orthodox Christian. Having become a hirdman (guard) of the royal army of King Olaf Tryggvason in Norway, Leif had himself accepted baptism into the Christian faith, and had received from the King orders to travel to Greenland with a priest in order to convert the Norse settlements there.

When their ships were blown off course, Leif and his companions ended up in what we now know as Newfoundland. After getting back on course, and converting the Greenlanders to Christ, Lief and his crew returned to this Newfoundland, where they built permanent settlements, settlements that included the construction of churches. While the Norwegian presence in North America was short lived, the fact that the first Christian presence on the continent was Orthodox is significant.

Although King Olaf Tryggvason had accepted baptism at Canterbury in England, the first Christian rulers in Scandinavia were kinsmen of the rulers of Gardarike, or Kiev (The Rus, of course, were not Slavs but Scandinavians, most hailing from Sweden). King Olaf had himself grown up under the protection of Grand Prince Valdemar (Vladimir), who famously converted the Rus to Christianity in 988. Norse Christianity was Orthodox in tone and appearance from the beginning, and the last of Norway's pre-schism Christian kings, Harald Hardrada, was openly rebuked by Rome for adhering to Eastern traditions. He brought into the Norwegian Church a number of priests and bishops from Novgorod and Gardarike, and also Miklagard (Constantinople), where he had headed the Varangian guard in service of the Byzantine emperor. The first Christian presence in the Americas, then, was not merely Orthodox in the sense of pre-schism, but had strong ties to the cultural and ecclesiastical traditions of the Orthodox East. This fact can clearly be seen in the interiors of the thousand year old Norwegian stave churches that we see today.

10 правил посту

Правило №5

Не виставляйте на показ свій піст. Якнайменше розповідайте оточуючим про те, що Ви тепер постник. Інакше Ви перетворитеся на щось набагато гірше за «непостника» - у фарисея. Беріть участь в анонімному опитуванні про піст

PROVINCIAL UWAC: BUD, SPUD AND STEAK FUNDRAISER - October 1st at The Oak/Canad Inns Transcona @ 6pm. Tickets \$15-Adults; \$10-Kids. Tickets & Donations: 2049990748 or daria@hyworon.com (Silent Auction; 50/50 Draw)

PRAYER INTENTIONS:

Please remember during Divine Services at our parish and during Home Prayer Devotions.

Those in need: Rose K., Руслан, People of Ukraine; all refugees throughout the world; Missing Indigenous Women; Mary; Becky & Andrew (travelling); Jim, Karen, Sidney, Michael, Cathy,

Those recovering from illnesses: Lillia; Nicholas; Fr. Wasyl S; Anna R.; Evangeline M.; Володимир; Peter M.; Eugene U.; Domnika; Fr. John N.; Chelsea & Kayla W.; Joanne; Clayton; Domka; Ryan B.; Carol; Yvonne and Dan; Rose; Jim; Всі які тяжко помученні, поранені або лежать в літарнях в Україні.

Deceased: Всіх загиблих боїнів і громадян України, Mary Nadurak, Henry, John George, Alice
And all Members and Supporters of our parish who are sick or have needs.

The Central Eparchy Assembly will be meeting in Yorkton for October 15-17th. The Cathedral is asking if anyone is interested in being a delegate from the Cathedral to the Assembly. Please contact Fr. Gene or Dr. Greg Palaschuk.

The Cathedral Executive is also inviting anyone who has some knowledge of finances to consider accepting the ministry of Treasurer for the parish. Please contact Dr. Greg Palaschuk or Maurice Bugera if think you can help out.

Воздвиження Чесного Хреста Господнього

Одним із найбільш поширених християнських символів є святий хрест. Хрест має багато символічних значень: це символ спасіння християн, символ щастя, любові Бога до нас, символ перемоги над злими силами, духовна зброя, джерело духовної сили, символ охорони і захисту. Ось як говорить про це світильний Утрені свята: „Хрест – охорона всієї вселенної, хрест – окраса церкви, хрест – володарів сила, хрест – вірних опора, хрест – ангелів слава і демонів поразка”. З історії знаємо, що знаком хреста нагороджували воїнів за особливі бойові заслуги.

В історії християнства хрест відомий зокрема, як охорона від духовного і тілесного зла, він охороняв і охороняє дома, життя людей.

У житті кожної людини є подвійний хрест: хрест, який носимо на грудях і хрест щоденного життя. Приймаймо їх з вірою і несімо з любов'ю, щоб вони хоронили нас від всякого зла видимого і невидимого.

DEADLINE FOR BULLETIN SUBMISSIONS: THURSDAY AT NOON

Glory be to Jesus Christ! Glory Forever!
The Cathedral Parish of Holy Trinity extends a warm welcome to all our guests. We are pleased that you have come to pray with us. May the Lord bless You!

Слава Ісусу Христу! Слава на віки!
Парафія Пресвятої Тройці сердечно вітає всіх гостей, які прибули до нас на Богослуження. Нехай Бог вас благословить.

1 Кор. 1:18-24 (НЕДІЛЯ ВОЗДВИЖЕННЯ ЧЕСНОГО ХРЕСТА)

18 Бож слово про хреста тим, що гинуть, то глупота, а для нас, що спасаємось, Сила Божя! 19 Бо написано: Я погублю мудрість премудрих, а розум розумних відкину! 20 Де мудрий? Де книжник? Де дослідувач віку цього? Хіба Бог мудрість світу цього не змінив на глупоту? 21 Через те ж, що світ мудрістю не зрозумів Бога в мудрості Божій, то Богові вгодно було спасти віруючих через дурість проповіді. 22 Бо й юдеї жадають ознак, і греки пошукують мудрости, 23 а ми проповідуємо Христа розп'ятого, для юдеїв згіршення, а для греків безумство, 24 а для самих покликаних юдеїв та греків Христа, Божу силу та Божую мудрість!

Іоана 19: 6-11, 13-20, 25-28, 30-35 (НЕДІЛЯ ВОЗДВИЖЕННЯ ЧЕСНОГО ХРЕСТА)

6 Як зобачили ж Його первосвященики й служба, то закричали, говорячи: Розіпни, розіпни! Пилат каже до них: То візьміть Його ви й розіпніть, бо провини я в Нім не знаходжу! 7 Відказали юдеї йому: Ми маємо Закона, а за Законом Він мусить умерти, бо за Божого Сина Себе видавав! 8 Як зачув же Пилат оце слово, налякався ще більш, 9 і вернувся в преторій ізнову, і питає Ісуса: Звідки Ти? Та Ісус йому відповіді не подав. 10 І каже до Нього Пилат: Не говориш до мене? Хіба ж Ти не знаєш, що маю я владу розп'ясти Тебе, і маю владу Тебе відпустити? 11 Ісус відповів: Нащо Мною ти жадної влади не мав би, коли б тобі зверху не дано було; тому більший гріх має той, хто Мене тобі видав... 13 Як зачув же Пилат оце слово, то вивів назовні Ісуса, і засів на суддеве сидіння, на місці, що зветься літостротон, по-гебрейському ж гаввата. 14 Був то ж день Приготовлення Пасхи, година була близько шостої. І він каже юдеям: Ось ваш Цар! 15 Та вони закричали: Геть, геть із Ним! Розіпни Його! Пилат каже до них: Царя вашого маю розп'ясти? Первосвященики відповіли: Ми не маємо царя, окрім кесаря! 16 Ось тоді він їм видав Його, щоб розп'ясти... І взяли Ісуса й повели... 17 І, ніши Свого хреста, Він вийшов на місце, Череповищем зване, по-гебрейському Голгофа. 18 Там Його розп'яли, а з Ним разом двох інших, з одного та з другого боку, а Ісуса всередині. 19 А Пилат написав і написа, та й умістив на хресті. Було ж там написано: Ісус Назарянин, Цар Юдейський. 20 І багато з юдеїв читали цього написа, бо те місце, де Ісус був розп'ятий, було близько від міста. А було по-гебрейському, по-грецькому й по-римському написано. 25 Під хрестом же Ісуса стояли Його мати, і сестра Його матері, Марія Клеопова, і Марія Магдалина. 26 Як побачив Ісус матір та учня, що стояв тут, якого любив, то каже до матері: Оце, жоно, твій син! 27 Потім каже до учня: Оце мати твоя! І з тієї години той учень узяв її до себе. 28 Потім, знавши Ісус, що вже все завершилось, щоб збулося Писання, проказує: Прагну! 30 А коли Ісус оцту прийняв, то промовив: Звершилось!... І, голову схиливши, віддав Свого духа... 31 Був же день Приготовлення, тож юдеї, щоб тіла на хресті не zostалися в суботу, був бо Великдень тієї суботи просили Пилата зламати голінки розп'ятим, і зняти. 32 Тож прийшли вояки й поламали голінки першому й другому, що розп'ятий з Ним був. 33 Коли ж підійшли до Ісуса й побачили, що Він уже вмер, то голінок Йому не зламали, 34 та один з вояків списом бока Йому проколов, і зараз витекла звідти кров та вода. 35 І самовидець засвідчив, і правдиве свідоцтво його; і він знає, що правду говорить, щоб повірили й ви.

1 Corinthians 1: 18-24 (EXALTATION OF THE PRECIOUS CROSS)

18 For the message of the cross is foolishness to those who are perishing, but to us who are being saved it is the power of God. 19 For it is written: "I will destroy the wisdom of the wise. And bring to nothing the understanding of the prudent." [a] 20 Where is the wise? Where is the scribe? Where is the disputer of this age? Has not God made foolish the wisdom of this world? 21 For since, in the wisdom of God, the world through wisdom did not know God, it pleased God through the foolishness of the message preached to save those who believe. 22 For Jews request a sign, and Greeks seek after wisdom; 23 but we preach Christ crucified, to the Jews a stumbling block and to the Greeks [b] foolishness, 24 but to those who are called, both Jews and Greeks, Christ the power of God and the wisdom of God.

John 19: 6-11, 13-20, 25-28, 30-35 (EXALTATION OF THE PRECIOUS CROSS)

6 Therefore, when the chief priests and officers saw Him, they cried out, saying, "Crucify Him, crucify Him!" Pilate said to them, "You take Him and crucify Him, for I find no fault in Him." 7 The Jews answered him, "We have a law, and according to our [b] law He ought to die, because He made Himself the Son of God." 8 Therefore, when Pilate heard that saying, he was the more afraid, 9 and went again into the Praetorium, and said to Jesus, "Where are You from?" But Jesus gave him no answer. 10 Then Pilate said to Him, "Are You not speaking to me? Do You not know that I have power to crucify You, and power to release You?" 11 Jesus answered, "You could have no power at all against Me unless it had been given you from above. Therefore the one who delivered Me to you has the greater sin." 13 When Pilate therefore heard that saying, he brought Jesus out and sat down in the judgment seat in a place that is called The Pavement, but in Hebrew, Gabbatha. 14 Now it was the Preparation Day of the Passover, and about the sixth hour. And he said to the Jews, "Behold your King!" 15 But they cried out, "Away with Him, away with Him! Crucify Him!" Pilate said to them, "Shall I crucify your King?" The chief priests answered, "We have no king but Caesar!" 16 Then he delivered Him to them to be crucified. So they took Jesus and led Him away. 17 And He, bearing His cross, went out to a place called the Place of a Skull, which is called in Hebrew, Golgotha, 18 where they crucified Him, and two others with Him, one on either side, and Jesus in the center. 19 Now Pilate wrote a title and put it on the cross. And the writing was: JESUS OF NAZARETH, THE KING OF THE JEWS. 20 Then many of the Jews read this title, for the place where Jesus was crucified was near the city; and it was written in Hebrew, Greek, and Latin. 25 Now there stood by the cross of Jesus His mother, and His mother's sister, Mary the wife of Clopas, and Mary Magdalene. 26 When Jesus therefore saw His mother, and the disciple whom He loved standing by, He said to His mother, "Woman, behold your son!" 27 Then He said to the disciple, "Behold your mother!" And from that hour that disciple took her to his own home. 28 After this, Jesus, knowing that all things were now accomplished, that the Scripture might be fulfilled, said, I thirst! " 30 So when Jesus had received the sour wine, He said, "It is finished!" And bowing His head, He gave up His spirit. 31 Therefore, because it was the Preparation Day, that the bodies should not remain on the cross on the Sabbath (for that Sabbath was a high day), the Jews asked Pilate that their legs might be broken, and that they might be taken away. 32 Then the soldiers came and broke the legs of the first and of the other who was crucified with Him. 33 But when they came to Jesus and saw that He was already dead, they did not break His legs. 34 But one of the soldiers pierced His side with a spear, and immediately blood and water came out. 35 And he who has seen has testified, and his testimony is true; and he knows that he is telling the truth, so that you may believe.